

EUROPOS CENTRINIO BANKO REGLAMENTAS (ES) 2017/2094

2017 m. lapkričio 3 d.

kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 795/2014 dėl priežiūros reikalavimų sisteminei svarbioms mokėjimo sistemoms (ECB/2017/32)

EUROPOS CENTRINIO BANKO VALDANČIOJI TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 127 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statutą, ypač į jo 3 straipsnio 1 dalį, 22 straipsnį ir 34 straipsnio 1 dalies pirmą įtrauką,

kadangi:

- (1) 2012 m. balandžio mėn. Tarptautinių atsiskaitymų banko Mokėjimo ir atsiskaitymų sistemų komitetas (angl. *Committee on Payment and Settlement Systems*, CPSS) ir Tarptautinės vertybinių popierių komisijų organizacijos (angl. *International Organization of Securities Commissions*, IOSCO) Techninis komitetas paskelbė Finansų rinkų infrastruktūros principus⁽¹⁾. Mokėjimo ir rinkos infrastruktūros komitetas (angl. *Committee on Payments and Market Infrastructures*, CPMI), kaip CPSS ir IOSCO veiklos tęsėjas, vėliau paskelbė šių principų taikymo gaires. Europos Centrinis Bankas nusprendė įgyvendinti CPMI-IOSCO principus ir vėlesnes gaires tiek, kiek jos taikomos sisteminei svarbioms mokėjimo sistemoms (SSMS) pagal Europos Centrinio Banko reglamentą (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28)⁽²⁾;
- (2) Valdančioji taryba peržiūrėjo Reglamento (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) bendrąjį taikymą pagal šio reglamento 24 straipsnį. Peržiūros metu buvo atsižvelgta į SSMS pirmojo išsamaus vertinimo rezultatus. Vertinant buvo nustatyta, kad kai kuriuos klausimus reikia tobulinti arba tikslinti ir, keletu atvejų, kad reikalingi esminiai daliniai pakeitimai, siekiant užtikrinti aukščiausių priežiūros standartų taikymą;
- (3) taikant šį reglamentą, mokėjimo įstaigos ir elektroninių pinigų įstaigos, kurios turi teisę naudotis SSMS per tiesioginius dalyvius, pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2366 35 straipsnio 2 dalį⁽³⁾, turėtų būti laikomos netiesioginiais dalyviais;
- (4) siekiant užtikrinti veiksmingą rizikos sumažinimą, svarbu ir toliau aiškiai atskirti operacines, rizikos valdymo ir vidaus audito funkcijas, įskaitant skirtingų asmenų įgaliojimą vykdyti šias funkcijas. Be to, ne Europos SSMS operatorių atveju, laikantis nacionalinės teisės, turėtų būti užtikrinta, kad jų valdybose būtų nepriklausomas narys, siekiant pagerinti jų veiksmingumą. Kadangi Sutartyje ir Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statute Eurosistamai yra nustatyti viešosios politikos uždaviniai, išipareigojimai ir institucinė sandara, šis reikalavimas turėtų būti netaikomas Eurosistemos SSMS operatoriams;
- (5) be to, Valdančioji taryba nustatė poreikį dar labiau patikslinti SSMS operatoriaus valdybos pareigas, kurios apima sprendimų, turinčių didelį poveikį SSMS ar SSMS operatoriaus rizikos lygiui, ir SSMS veikimą reguliuojančių pagrindinių rizikos dokumentų patvirtinimą;
- (6) Valdančioji taryba iš esmės pritarė tam, kad reikia iš esmės pagerinti likvidumo rizikos, kylančios nustatyto laiko grynųjų atsiskaitymų (angl. *deferred net settlement*, DNS) sistemose, sumažinimą, užtikrinant veiksmingą likvidumo rizikos sumažinimą visų ciklų atžvilgiu, pradedant nuo to momento, kai pervedimo nurodymas įtraukiamas į grynųjų atsiskaitymų pozicijų apskaičiavimą ir pozicija yra matoma dalyviui;
- (7) tam, kad SSMS veiktų sklandžiai, dalyviai turi turėti pakankamas priemones, leidžiančias veiksmingai valdyti jų likvidumą. SSMS operatorius turi stebėti ir skatinti sklandų likvidumo srautą sisteminiu lygiu, atsižvelgiant į kiekvieno dalyvio likvidumo poziciją;

⁽¹⁾ Paskelbta Tarptautinių atsiskaitymų banko interneto svetainėje <https://www.bis.org>.

⁽²⁾ 2014 m. liepos 3 d. Europos Centrinio Banko reglamentas (ES) Nr. 795/2014 dėl priežiūros reikalavimų sisteminei svarbioms mokėjimo sistemoms (ECB/2014/28) (OL L 217, 2014 7 23, p. 16).

⁽³⁾ 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35).

- (8) SSMS operatorius, atliekantis atsiskaitymus už vienpusius mokėjimus eurais, turi užtikrinti, kad galutinis atsiskaitymas būtų įvykdytas centrinio banko pinigais. Kadangi šis reikalavimas taikomas taip pat ir tais atvejais, kai SSMS, teikianti atsiskaitymą centrinio banko pinigais, yra kritinėje situacijoje, SSMS operatorius, atliekantis atsiskaitymus kitoms SSMS, turėtų stengtis leisti atlikti galutinį atsiskaitymą net ir esant tokiai situacijai;
- (9) siekiant užtikrinti, kad SSMS lėšos būtų apsaugotos nuo galimų veiklos nuostolių, SSMS operatoriaus laikomas turtas, skirtas bendros veiklos rizikai padengti, turėtų būti atskirtas nuo turto, laikomo kasdieninėms sandorių operacijoms. Be to, turėtų būti skiriamas, viena vertus, SSMS gaivinimo ir tvarkingo veiklos nutraukimo planas ir, kita vertus, SSMS kapitalo planas. Pastarajame turi atsispindėti kapitalo pritraukimo galimybė, tuo tarpu pirmasis planas turėtų užtikrinti, kad, esant įprastinėms veiklos sąlygoms, gaivinimo ir tvarkingo veiklos nutraukimo planui skirtų lėšų suma nebūtų mažesnė už sumą, reikalingą jam įgyvendinti;
- (10) veiksmingo operacinės rizikos valdymo užtikrinimas yra nuolatinis procesas, reikalaujantis, kad operacinė politika ir procedūros būtų periodiškai, ir kai tai reikalinga, patikrinamos ir peržiūrimos, ypač atsiradus svarbių pasikeitimų sistemoje. Tai ypač taikytina valdant kibernetinę riziką, itin išaugusią po Reglamento (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) paskelbimo. Šiame reglamente nustatomi konkretūs reikalavimai, svarbūs siekiant sumažinti kibernetinę riziką;
- (11) kad kompetentinga institucija galėtų veiksmingai naudotis jos priežiūros įgaliojimais, šie įgaliojimai turėtų būti papildyti dviem papildomomis priemonėmis. Pirma, kompetentinga institucija turėtų turėti įgaliojimą reikalauti, kad SSMS operatorius paskirtų nepriklausomą ekspertą, kuris atliktų SSMS veikimo tyrimą arba nepriklausomą peržiūrą. Be to, ji turėtų turėti įgaliojimus nustatyti reikalavimus dėl to, kokio pobūdžio ekspertas turėtų būti paskirtas, koks turėtų būti jo ataskaitos turinys ir apimtis, kaip turėtų būti elgiamasi su ataskaita, įskaitant atskleidimą ir paskelbimą, taip pat ataskaitos parengimo terminus. Antra, vadovaujantis minėtų Finansų rinkos infrastruktūrų principų B atsakomybe, kompetentinga institucija turėtų turėti galimybę atlikti patikrinimus vietoje arba deleguoti šį uždavinį;
- (12) nors koreguojamosios priemonės gali būti taikomos tik už Reglamento (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) pažeidimus, galimos situacijos, kai tokių priemonių taikymo procedūra turėtų būti pradėta esant įtarimui dėl nevykdymo, suteikiant SSMS operatoriumi galimybę būti išklaustam ir pateikti paaiškinimus prieš tai, kai pažeidimas konstatuojamas. Koreguojamųjų priemonių taikymo procedūra turėtų būti nustatyta sprendime. Be to, kompetentinga institucija, išskyrus ECB, turėtų nedelsdama pranešti ECB apie savo ketinimą taikyti koreguojamąsias priemones;
- (13) remiantis Valdančiosios tarybos peržiūros rezultatais ir siekiant įgyvendinti CPMI-IOSCO gaires, tiek, kiek jos yra taikomos SSMS, reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti Reglamentą (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28),

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Daliniai pakeitimai

Reglamentas (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) iš dalies keičiamas taip:

1) 1 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 3 dalies ii punktas pakeičiamas taip:

„ii) visi apdoroti mokėjimai eurais yra bent vienas iš šių:

— 15 % visų mokėjimų eurais Sąjungoje,

— 5 % visų tarptautinių mokėjimų eurais Sąjungoje,

— 75 % visų valstybės narės, kurios valiuta yra euro, mokėjimų eurais rinkos.“;

b) 3 dalyje pridedamas šis sakiny:

„Nustatymas atliekamas kiekvienais metais.“;

c) Įterpiama ši 3a dalis:

„3a. Pagal 2 dalį priimtas sprendimas lieka galioti iki tol, kol bus panaikintas. Mokėjimo sistemų, pripažintų SSMS, patikrinimo peržiūros atliekamos kiekvienais metais, siekiant patikrinti, ar jos ir toliau atitinka kriterijus, kurių pagrindu toks pripažinimas buvo atliktas.“;

d) 4 dalis pakeičiama taip:

„4. SSMS operatoriai nuolat bendradarbiauja su kompetentinga institucija ir užtikrina, kad jų valdoma SSMS atitinka reikalavimus, nurodytus 3–21 straipsniuose, įskaitant ir dėl bendro jų taisyklių, procedūrų, procesų ir sistemų veiksmingumo. SSMS operatoriai toliau bendradarbiauja su kompetentinga institucija, siekdami platesnio tikslo – skatinti sklandų mokėjimo sistemų veikimą sisteminiu lygmeniu.“;

2) 2 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 14 punktas pakeičiamas taip:

„14. nustatyto laiko grynųjų atsiskaitymų sistema (angl. *deferred net settlement system*, DNS) – sistema, kurioje atsiskaitymas centrinio banko pinigais taikant grynąją vertę vykdomas iš anksto nustatyto atsiskaitymo ciklo pabaigoje, pvz., darbo dienos pabaigoje ar per darbo dieną.“;

b) 18 punktas pakeičiamas taip:

„18. tiesioginis dalyvis – juridinis asmuo, kurį su SSMS operatoriumi sieja sutartiniai santykiai, kuriam yra privalomos atitinkamos SSMS taisyklės, kuriam leidžiama siųsti pervedimo nurodymus tai sistemai ir kuris yra pajėgus iš jos gauti pervedimo nurodymus.“;

c) įterpiamas šis 18a punktas:

„18a. netiesioginis dalyvis – juridinis asmuo, kuris neturi teisės tiesiogiai naudotis SSMS paslaugomis ir kuriam paprastai tiesiogiai neprivalomos atitinkamos SSMS taisyklės, ir kurio pervedimo nurodymų tarpuskaitą, atsiskaitymą ir registravimą atlieka SSMS per tiesioginį dalyvį. Netiesioginių dalyvių su tiesioginiu dalyviu sieja sutartiniai santykiai. Aitinkami juridiniai asmenys yra tik šie:

- i) kredito įstaigos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 575/2013 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte (*);
- ii) investicinės įmonės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB 4 straipsnio 1 dalies 1 punkte (**);
- iii) visos įmonės, kurių pagrindinė buveinė yra už Sąjungos teritorijos ribų ir kurių atliekamos funkcijos yra tokios pačios kaip Sąjungos kredito įstaigų arba investicinių įmonių, apibrėžtų i ir ii punktuose, atliekamos funkcijos;
- iv) valstybinės valdžios institucijos ir įmonės, kurių prievolių įvykdymą garantuoja valstybė ir pagrindinės sandorio šalys, atsiskaitymų tarpininkai, tarpuskaitos namai ir sistemų operatoriai, kaip apibrėžta Direktyvos 98/26/EB 2 straipsnio c, d, e ir p punktuose;
- v) mokėjimo įstaigos ir elektroninių pinigų įstaigos, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/2366 (***) 4 straipsnio 4 punkte ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2009/110/EB 2 straipsnio 1 punkte (****);

(*) 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 575/2013 dėl prudencinių reikalavimų kredito įstaigoms ir investicinėms įmonėms ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 648/2012 (OL L 176, 2013 6 27, p. 1).

(**) 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičianti Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinanti Tarybos direktyvą 93/22/EEB (OL L 145, 2004 4 30, p. 1).

(***) 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB (OL L 337, 2015 12 23, p. 35).

(****) 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/110/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros, iš dalies keičianti Direktyvas 2005/60/EB ir 2006/48/EB ir panaikinanti Direktyvą 2000/46/EB (OL L 267, 2009 10 10, p. 7).“;

d) įterpiami šie 40–44 punktai:

- „40. nepriklausomas direktorius – nevykdomąsias pareigas einantis valdybos narys, nesusijęs verslo, šeimos ar kitais ryšiais, sukeliančiais interesų konfliktą, su SSMS ar SSMS operatoriumi, jų kontroliuojančiais akcininkais, jų valdymo organais ar kitais dalyviais, ir kuris tokiais ryšiais nebuvo susijęs dvejus metus iki jo narystės valdyboje;
41. susijusi įmonė – bendrovė, kuri kontroliuoja dalyvį, yra jo kontroliuojama arba yra jo kontrolės sferoje. Bendrovės kontrolė apibrėžiama kaip a) nuosavybė, kontrolė ar 20 procentų ar daugiau bendrovės vertybinių popierių, suteikiančių balsavimo teisę, turėjimas arba b) bendrovės konsolidavimas finansinės atskaitomybės tikslais;
42. kritinė situacija – įvykis, atsitikimas ar aplinkybė, galintys lemti SSMS operacijų, paslaugų ar funkcijų praradimą ar sutrikimą, įskaitant tokius, kurie trukdo galutiniam atsiskaitymui arba užkerta jam kelią;
43. finansiniai išpareigojimai – teisiniai išpareigojimai, kylantys SSMS viduje tarp dalyvių, arba tarp dalyvių ir SSMS operatoriaus, dėl pervedimo nurodymų, įvestų į tą SSMS;
44. koreguojamoji priemonė – konkreti priemonė ar veiksmas, nepriklausomai nuo jų formos, trukmės ar sunkumo, kurią kompetentinga institucija taiko SSMS operatoriumi siekiant pašalinti 3–21 straipsniuose įtvirtintų reikalavimų nevykdymą arba užkirsti kelią pakartotiniam minėtų reikalavimų nevykdymui.“;

3) 4 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) 2 dalis pakeičiama taip:

„2. SSMS operatoriaus dokumentuose turi būti įtvirtinta veiksminga valdymo tvarka, kurioje numatytos aiškios ir tiesioginės atsakomybės ir atskaitomybės linijos. Ši tvarka pateikiama kompetentingai institucijai, savininkams ir dalyviams. Sutrumpintas jos versijas SSMS operatorius paviešina.“;

b) 5 dalis pakeičiama taip:

„5. Valdybos sudėtimi užtikrinamas vientisumas ir, išskyrus Eurosistemos SSMS, tinkama techninių įgūdžių, žinių ir patirties SSMS ir bendraisiais finansų rinkų klausimais visuma, kad valdyba galėtų atlikti savo vaidmenį ir vykdyti savo pareigas. Sudėtyje taip pat turi atsispindėti kompetencijų paskirstymas pagal nacionalinę teisę. Išskyrus Eurosistemos SSMS, ir kai tai leidžia nacionalinė teisė, į valdybos sudėtį įeina ir nevykdomąsias pareigas einantys nariai, įskaitant bent vieną nepriklausomą direktorių.“;

c) 7 dalies antras sakiny s pakeičiamas taip:

„Valdyba užtikrina, kad yra trys aiškios ir veiksmingos gynybos linijos (operacijos, rizikos valdymas ir vidaus auditas), kurios yra viena nuo kitos atskirtos ir turi pakankamus įgaliojimus, yra nepriklausomos, turi reikiamus išteklius ir galimybę kreiptis į valdybą.“;

d) Įterpiama ši 7a dalis:

„7a. Valdybos patvirtinimas reikalingas sprendimams, kurie turi reikšmingą poveikį SSMS rizikos profiliui ir pagrindiniams rizikos dokumentams, reguliuojantiems SSMS operacijas. Valdyba patvirtina ir kiekvienais metais peržiūri bent jau šiuos dokumentus: visapusiško rizikos valdymo sistemą, nurodytą 5 straipsnio 1 dalyje, operacinės rizikos sistemą ir susijusį veiklos tęstinumo planą, nurodytus atitinkamai 15 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnio 5 dalyje, gaivinimo ir tvarkingo veiklos nutraukimo planą ir kapitalo planą, nurodytus atitinkamai 5 straipsnio 4 dalyje ir 13 straipsnio 6 dalyje, kredito ir likvidumo rizikos sistemas, nurodytas atitinkamai 6 straipsnio 1 dalyje ir 8 straipsnio 1 dalyje, įkaito sistemą, kuri reguliuoja rizikos valdymą, nurodytą 7 straipsnyje, SSMS investavimo strategiją, nurodytą 14 straipsnio 4 dalyje, ir kibernetinio atsparumo sistemą, nurodytą 15 straipsnio 4 dalies a punkte.“;

4) 5 straipsnio 4 dalis pakeičiama taip:

„4. SSMS operatorius apibrėžia svarbiausias SSMS operacijas ir paslaugas. SSMS operatorius nustato konkrečius scenarijus, kurie gali jam sutrukdyti nuolat vykdyti šias svarbiausias operacijas ir paslaugas, ir įvertina visų gaivinimo priemonių ir, išskyrus Eurosistemos SSMS, tvarkingo veiklos nutraukimo galimybių veiksmingumą. Ne rečiau kaip kartą per metus SSMS operatorius peržiūri svarbiausias SSMS operacijas ir paslaugas. Atsižvelgdamas į

ši įvertinimą, SSMS operatorius parengia SSMS gaivinimo arba, išskyrus Eurosistemos SSMS, tvarkingo veiklos nutraukimo planą. Gaivinimo ir tvarkingo veiklos nutraukimo plane, *inter alia*, pateikiama esminė svarbiausių gaivinimo ir tvarkingo veiklos nutraukimo strategijų santrauka, svarbiausių SSMS operacijų ir paslaugų patikslinimas, taip pat svarbiausioms strategijoms įgyvendinti reikalingų priemonių apibūdinimas. Kai taikytina, SSMS operatorius pateikia atitinkamoms institucijoms informaciją, reikalingą pertvarkymui planuoti.“;

5) 6 straipsnis pakeičiamas taip:

„6 straipsnis

Kredito rizika

1. SSMS operatorius nustato patikimą sistemą, skirtą jo kredito pozicijoms jo dalyvių atžvilgiu ir dalyvių tarpusavio kredito pozicijoms, atsirandančioms dėl SSMS mokėjimo, tarpuskaitos ir atsiskaitymo procesų, įvertinti, stebėti ir valdyti.

2. SSMS operatorius nustato visus kredito rizikos šaltinius. Kredito pozicijos vertinamos ir stebimos visą dieną, pasitelkiant laiku gaunamą informaciją ir tinkamas rizikos valdymo priemones.

2a. SSMS operatorius, valdantis DNS sistemą užtikrina, kad

a) finansiniai įsipareigojimai nustatomi ne vėliau nei momentas, kai pervedimo nurodymas įtraukiamas į grynųjų mokėjimo pozicijų, prieinamų kiekvienam dalyviui, apskaičiavimą, ir

b) laikoma pakankamai lėšų, reikalingų kylančioms kredito pozicijoms padengti pagal 3 ir 4 dalis vėliausiai momentu, nurodytu a punkte.

3. SSMS operatorius, įskaitant DNS sistemą su atsiskaitymo garantija valdantį operatorių, kuriam atliekant SSMS operacijas atsiranda kredito pozicija jo dalyvių atžvilgiu, padengia savo kredito poziciją kiekvieno dalyvio atžvilgiu panaudodamas įkaitą, garantinį fondą, nuosavybės priemones (atskaičius sumą, skirtą bendrai veiklos rizikai padengti) ar kitus lygiaverčius finansinius išteklius.

4. SSMS operatorius, įskaitant operatorių, valdantį DNS sistemą be atsiskaitymo garantijos, tačiau kurioje dalyviams tenka kredito pozicijos, atsirandančios iš SSMS mokėjimo, tarpuskaitos ir atsiskaitymo procesų, nustato taisykles ar sudaro susitarimus su šiais dalyviais. Taisyklėmis arba susitarimais užtikrinama, kad dalyviai pateiktų pakankamai išteklių, kaip nurodyta 3 dalyje, kredito pozicijoms, kylančioms iš SSMS mokėjimo, tarpuskaitos ir atsiskaitymo procesų tarp dviejų dalyvių, kurie kartu su savo susijusiomis įmonėmis turi didžiausią suvestinę kredito poziciją, padengti.

5. SSMS operatorius nustato taisykles ir procedūras, pagal kurias atlyginami nuostoliai, tiesiogiai kylantys vienam ar daugiau dalyvių neįvykdžius įsipareigojimų SSMS. Šiose taisyklėse ir procedūrose nustatomas nuostolių, kurie gali būti nepadengti, paskirstymas, įskaitant bet kokių lėšų, kurias SSMS operatorius gali pasiskolinti iš likvidumo teikėjų, grąžinimą. Jos apima ir SSMS operatoriaus taisykles bei procedūras bet kokiems finansiniams ištekliais, kuriuos SSMS panaudoja nepalankiausiomis sąlygomis, atkurti iki 3 ir 4 dalyse nustatyto lygio.“;

6) 8 straipsnis pakeičiamas taip:

„8 straipsnis

Likvidumo rizika

1. SSMS operatorius nustato visapusišką sistemą SSMS dalyvių, atsiskaitymų bankų, *nostro* tarpininkų, bankų saugotojų, likvidumo teikėjų ir kitų atitinkamų subjektų keliamai likvidumo rizikai valdyti. SSMS operatorius suteikia dalyviams pakankamas priemones veiksmingai valdyti likvidumą ir stebėti bei palengvinti sklandų likvidumo srautą sistemoje.

2. SSMS operatorius įdiegia operacines ir analitines priemones, padedančias nuolat ir laiku nustatyti, įvertinti ir stebėti atsiskaitymo ir finansavimo srautus, įskaitant vienos dienos likvidumo naudojimą.

- 2a. SSMS operatorius, valdantis DNS sistemą užtikrina, kad
- finansiniai išsipareigojimai nustatomi ne vėliau nei momentas, kai pervedimo nurodymas įtraukiamas į grynųjų mokėjimo pozicijų, prieinamų kiekvienam dalyviui, apskaičiavimą, ir
 - laikoma pakankamai likvidžių išteklių pagal 3–6 dalis vėliausiai momentu, nurodytu a punkte.

3. SSMS operatorius turi arba užtikrina, kad dalyviai turėtų pakankamai likvidžių išteklių bet kuriuo metu nuo to momento, kai nustatomas finansinis išsipareigojimas, ir visomis jo operacijoms naudojamomis valiutomis, kad galėtų tą pačią dieną atsiskaityti už finansinius išsipareigojimus esant įvairioms galimoms nepalankiausiomis aplinkybėmis. Prireikus tai apima vienos dienos arba kelių dienų atsiskaitymą. Nepalankiausiomis aplinkybėmis priskiriama: a) dalyvio, kuris kartu su susijusiomis įmonėmis turi didžiausią suvestinį finansinį išsipareigojimą, išsipareigojimų neįvykdymas esant ekstremalioms, bet tikėtinioms rinkos sąlygoms ir b) kiti scenarijai pagal 11 dalį.

4. SSMS operatorius, vykdamas atsiskaitymus už vienpusius mokėjimus eurais, turi arba užtikrina, kad dalyviai turėtų likvidžių išteklių, kaip nustatyta 3 dalyje, kad galėtų laiku vykdyti finansinius išsipareigojimus, jei dalyvis, kuris kartu su susijusiomis įmonėmis turi didžiausią suvestinį 3 dalies a punkte numatytą finansinį išsipareigojimą, neįvykdo išsipareigojimų, bet kuriuo iš toliau nurodytų būdų:

- grynaisiais pinigais Eurosistemoje arba
- tinkamu įkaitu, kaip apibrėžta Eurosistemos įkaito sistemoje, numatytoje Europos Centrinio Banko gairėse (ES) 2015/510 (ECB/2014/60) (*) ir Europos Centrinio Banko gairėse ECB/2014/31 (**), jeigu SSMS operatorius gali įrodyti, kad toks įkaitas yra lengvai prieinamas ir jį galima pakeisti į grynuosius pinigus tą pačią dieną naudojant iš anksto parengtus ir itin patikimus finansavimo susitarimus, įskaitant ir esant nepalankioms rinkos sąlygoms.

5. SSMS operatorius, vykdamas atsiskaitymus už vienpusius mokėjimus eurais, turi arba užtikrina, kad dalyviai pagal 3 dalies b punktą turėtų papildomų likvidžių išteklių 4 dalyje nurodyta forma arba kreditingame komerciniame banke viena ar daugiau iš šių priemonių:

- išsipareigotos kredito linijos;
- išsipareigoti apsikeitimo užsienio valiuta sandoriai;
- išsipareigoti atpirkimo sandoriai;
- 7 straipsnio 1 dalyje nustatytus reikalavimus atitinkantis turtas, kurį laiko saugotojas;
- investicijos.

Visos šios priemonės privalo būti prieinamos tokiu laikotarpiu, kuris leistų užbaigti atsiskaitymą tą pačią dieną. Konkrečiai SSMS operatorius privalo įrodyti, kad nepiniginės priemonės yra lengvai prieinamos ir jas galima pakeisti į grynuosius pinigus tą pačią dieną naudojant iš anksto parengtus ir itin patikimus finansavimo susitarimus, įskaitant ir esant nepalankioms rinkos sąlygoms.

SSMS operatorius turi būti pasirėngęs, remdamasis tinkamu vidaus vertinimu, įrodyti kompetentingai institucijai komercinio banko kreditingumą.

6. SSMS operatorius, vykdamas atsiskaitymus už dvipusius mokėjimus arba vienpusius mokėjimus ne eurais, o kita valiuta, turi arba užtikrina, kad dalyviai turėtų likvidžių išteklių, kaip nustatyta 3 dalyje, 5 dalyje nurodyta forma.

7. Jei SSMS operatorius papildo 3 dalyje nurodytus išteklius kitu turtu, šis turtas turi būti panašus į antrinę rinką turintį turtą arba kaip įkaitą priimtina turtą (pavyzdžiui, kredito linijos, apsikeitimo ar atpirkimo sandoriai) *ad hoc* pagrindu, jei neįvykdomi išsipareigojimai, net jei to negalima patikimai iš anksto užtikrinti ar garantuoti esant ekstremalioms, bet tikėtinioms rinkos sąlygoms. Jei dalyvis papildo 3 dalyje nurodytus išteklius kitu turtu, SSMS operatorius užtikrina, kad šis kitas turtas atitiktų šios dalies pirmame sakinyje nustatytus reikalavimus. Laikoma, kad turtas yra panašus į antrinę rinką turintį turtą arba kaip įkaitą priimtina turtą, jei SSMS operatorius atsižvelgė į atitinkamo centrinio banko taisykles ir praktiką įkaito tinkamumo klausimu.

8. SSMS operatorius negali daryti prielaidos, kad bus galimybė pasinaudoti centrinio banko kreditu ekstremaliomis aplinkybėmis.

9. SSMS operatorius atlieka išsamų patikrinimą, siekdamas patikrinti, kad kiekvienas SSMS likvidžių išteklių teikėjas, kaip nurodyta 3 dalyje: a) turi pakankamą ir naujausią informaciją tam, kad galėtų suprasti ir valdyti likvidumo riziką, susijusią su grynųjų pinigų arba turto teikimu, ir b) turi pajėgumų suteikti grynuosius pinigus arba turtą kaip reikalaujama. Bent kartą per metus SSMS operatorius peržiūri, kaip jis vykdo savo išsamaus patikrinimo pareigą. Likvidumo teikėjais gali būti priimtini tik tie subjektai, kurie gali pasinaudoti emisijos centrinio banko kreditu. SSMS operatorius reguliariai tikrina SSMS procedūras, siekdamas įvertinti savo likvidumo išteklius.

10. SSMS operatorius, turintis galimybę naudotis centrinio banko sąskaitomis, mokėjimo paslaugomis ar vertybinių popierių paslaugomis, esant galimybei šiomis paslaugomis naudojasi.

11. SSMS operatorius, atlikdamas testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, nustato, kiek likvidžių išteklių reikia 3 ir 4 dalyse nustatytiems reikalavimams patenkinti. Atlikdamas testavimą nepalankiausiomis sąlygomis, SSMS operatorius įvertina platų spektrą atitinkamų scenarijų, įskaitant atvejus, kai vienas ar daugiau dalyvių negali vykdyti savo įsipareigojimų tą pačią dieną arba vėliau dvi ar daugiau dienų.

Vertinant tokius scenarijus, atsižvelgiama į SSMS operatoriaus struktūrą ir veikimą ir nagrinėjami visi subjektai, galintys sukelti SSMS reikšmingą likvidumo riziką, įskaitant atsiskaitymų bankus, *nostro* tarpininkus, bankus saugotojus, likvidumo teikėjus ir susijusias FRI. Kai tinkama, scenarijai turi būti numatyti ilgiau nei vienai dienai.

12. SSMS operatorius dokumentuose įtvirtina grynųjų pinigų ir kito turto sumos, kurią turi jis pats arba jo dalyviai, laikymo motyvus ir nustato tinkamą su tuo susijusią valdymo tvarką. SSMS operatorius nustato aiškias procedūras testavimo nepalankiausiomis sąlygomis rezultatams pateikti valdybai ir naudodamasis šiais rezultatais įvertina savo likvidumo rizikos valdymo sistemos tinkamumą ir atlieka jos pakeitimus.

13. SSMS operatorius nustato aiškias taisykles ir procedūras, padedančias SSMS atlikti tos pačios dienos, o prireikus – savalaikius vienos dienos ir daugiau nei vienos dienos atsiskaitymus už finansinius įsipareigojimus, jei vienas ar daugiau dalyvių neįvykdo įsipareigojimų. Šiose taisyklėse ir procedūrose:

- a) nurodoma, ką daryti susidarius nenumatytiems ir galimai nepadengtiems likvidumo trūkumams;
- b) siekiama išvengti tos pačios dienos atsiskaitymo už finansinius įsipareigojimus panaikinimo, atšaukimo arba uždelsimo;
- c) nurodoma, kaip atkurti grynuosius pinigus ir kitą turtą, kuriuos SSMS panaudojo nepalankiausiomis sąlygomis, iki 3–5 dalyse nustatytos reikiamos apimties.

(*) 2014 m. gruodžio 19 d. Europos Centrinio Banko gairės (ES) 2015/510 dėl Eurosistemos pinigų politikos sistemos įgyvendinimo (ECB/2014/60) (OL L 91, 2015 4 2, p. 3).

(**) 2014 m. liepos 9 d. Europos Centrinio Banko gairės ECB/2014/31 dėl papildomų laikinų priemonių, susijusių su Eurosistemos refinansavimo operacijomis ir įkaito tinkamumu, ir kuriomis iš dalies keičiamos Gairės ECB/2007/9 (OL L 240, 2014 8 13, p. 28).“;

7) 10 straipsnio 1 dalis pakeičiama taip:

„1. SSMS operatorius, atliekantis atsiskaitymus už vienpusius mokėjimus eurais, užtikrina, kad galutinis atsiskaitymas būtų įvykdytas centrinio banko pinigais. SSMS operatorius, atliekantis atsiskaitymus kitoms SSMS, turėtų stengtis leisti šioms kitoms SSMS atlikti atsiskaitymą net ir esant kritinei situacijai.“;

8) 13 straipsnis pakeičiamas taip:

„13 straipsnis

Bendroji veiklos rizika

1. SSMS operatorius nustato patikimas valdymo ir kontrolės sistemas bendrajai veiklos rizikai nustatyti, stebėti ir valdyti, įskaitant nuostolius, kylančius dėl netinkamo veiklos strategijos vykdymo, neigiamų grynųjų pinigų srautų arba nenumatytų ir neproporcingai didelių veiklos išlaidų.

2. SSMS operatorius palaiko perspektyvų gaivinimo ir, išskyrus Eurosistemos SSMS, tvarkingo veiklos nutraukimo planą, kaip to reikalaujama pagal 5 straipsnio 4 dalį.

3. SSMS operatorius, atsižvelgdamas į savo bendrosios veiklos rizikos pobūdį ir laikotarpį, reikalingą svarbiausioms operacijoms ir paslaugoms gaivinti ir (arba) veiklai tvarkingai nutraukti, nustato turto, reikalingo 2 dalyje nurodytam planui įgyvendinti, dydį. Šis dydis lygus mažiausiai šešių mėnesių einamosioms veiklos sąnaudoms.

4. Siekdamas padengti 3 dalyje nurodytą dydį, SSMS operatorius laiko likvidų grynąjį turtą, finansuojamą nuosavybės priemonėmis, pavyzdžiui, paprastąsias akcijas, atskleistą rezervą arba kitą nepaskirstytąjį pelną, kad galėtų tęsti operacijas ir paslaugas. Toks turtas papildo išteklius, kurie laikomi dalyvių išpareigojimų neįvykdymo arba kitai rizikai, kaip numatyta 6 ir 8 straipsniuose, padengti. Norint išvengti kapitalui keliamų reikalavimų dubliavimo, gali būti įtrauktos ir nuosavybės priemonės, laikomos pagal tarptautinius rizika grindžiamus kapitalo standartus.

5. 4 dalyje nurodytas turtas, laikomas padengti bendrą veiklos riziką, turi būti pakankamai likvidus ir kokybiškas, kad jį būtų galima gauti laiku, ir jis turi būti atskirtas nuo SSMS operatoriaus turto, naudojamo kasdieninėms operacijoms. SSMS operatorius turi turėti galimybę realizuoti turtą, laikomą padengti bendrą veiklos riziką, su kaip įmanoma mažesniu neigiamu poveikiu kainai, kad galėtų nuolat tęsti operacijas, jei patirtų bendrą veiklos nuostolių.

6. SSMS operatorius sudaro perspektyvų planą papildomoms nuosavybės priemonėms gauti, jei jo nuosavybės priemonės taptų mažesnės arba lygios 3 dalyje nurodytai sumai.

7. 3–6 dalys netaikomos Eurosistemos SSMS.“;

9) 15 straipsnis iš dalies keičiamas taip:

a) Įterpiama ši 1a dalis:

„1a. SSMS operatorius periodiškai ir įvykus reikšmingiems pokyčiams peržiūri, audituoja ir testuoja sistemas, operacinę politiką, procedūras ir kontrolę.“;

b) Įterpiama ši 4a dalis:

„4a. SSMS operatorius sukuria veiksmingą kibernetinio atsparumo sistemą su tinkamomis valdymo priemonėmis kibernetinei rizikai valdyti. SSMS operatorius identifikuoja savo svarbiausias operacijas ir pagalbinį toms operacijoms vykdyti reikalingą turtą ir turi tinkamas priemones apsaugoti juos nuo kibernetinių atakų, jas aptikti, į jas atsakyti ir po jų atsigauti. Šios priemonės yra nuolat testuojamos. SSMS operatorius užtikrina, kad jis turi pakankamą kibernetinių atakų situacijos supratimo lygį. SSMS operatorius užtikrina nuolatinį mokymosi ir tobulėjimo procesą, kuris jam leidžia laiku ir kai tik to reikia pritaikyti kibernetinio atsparumo sistemą prie kibernetinės rizikos dinamiškos prigimties.“;

10) 16 straipsnis pakeičiamas taip:

„16 straipsnis

Prieigos ir dalyvavimo kriterijai

1. SSMS operatorius nustato ir viešai skelbia nediskriminuojančius prieigos prie SSMS paslaugų ir dalyvavimo kriterijus tiesioginiams, o prireikus – ir netiesioginiams dalyviams, taip pat kitoms FRI. SSMS operatorius peržiūri kriterijus bent kartą per metus.

2. 1 dalyje nurodyti prieigos ir dalyvavimo kriterijai grindžiami SSMS ir jos aptarnaujamų rinkų saugumu ir veiksmingumu; jie pritaikomi atsižvelgiant į konkrečią SSMS būdingą riziką ir ją atitinka. Laikydamasis proporcingumo principo, SSMS operatorius nustato reikalavimus, kurie kiek įmanoma mažiau ribotų prieigą. Jei SSMS operatorius atsisako suteikti prieigą besikreipiančiam subjektui, jis raštu nurodo priežastis, pagrįstas išsamia rizikos analize.

3. SSMS operatorius nuolat stebi, kaip dalyviai laikosi SSMS prieigos ir dalyvavimo kriterijų. SSMS operatorius nustato nediskriminuojančias procedūras dalyvio dalyvavimo teisei sustabdyti ir tvarkingai nutraukti, jei dalyvis nesilaiko prieigos ir dalyvavimo kriterijų, ir viešai skelbia atitinkamus pagrindinius tokių procedūrų aspektus. SSMS operatorius peržiūri šias procedūras bent kartą per metus.“;

11) 17 straipsnio 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1. Siekdamas valdyti riziką, SSMS operatorius užtikrina, kad SSMS taisyklės, procedūros ir sutartinės priemonės suteiktų jam galimybę rinkti informaciją apie netiesioginį dalyvavimą, kad galėtų nustatyti, stebėti ir valdyti iš dalyvavimo SSMS kylančią bet kokią reikšmingą riziką. Ši informacija turi apimti bent visus šiuos aspektus:

- a) veiklos, kurią vykdo tiesioginiai dalyviai savo vardu ir netiesioginių dalyvių vardu, dalį veiklos sistemos lygiu atžvilgiu;
- b) netiesioginių dalyvių, kurie atsiskaito per atskirus tiesioginius dalyvius, skaičių;
- c) SSMS mokėjimų, kurie kyla iš kiekvieno netiesioginio dalyvio, skaičių ir vertę;
- d) mokėjimų pagal c punktą skaičiaus ir vertės dalį tiesioginio dalyvio, per kurį netiesioginis dalyvis turi prieigą prie SSMS, mokėjimų skaičiuje ir vertėje.

2. SSMS operatorius nustato reikšmingą tiesioginių ir netiesioginių dalyvių tarpusavio priklausomybę, galinčią paveikti SSMS, atsižvelgiant į 1 dalyje nurodytą informaciją.“;

12) 21 straipsnis pakeičiamas taip:

„21 straipsnis

Kompetentingos institucijos įgaliojimai

1. Kompetentinga institucija yra įgaliota:

- a) bet kuriuo metu gauti iš SSMS operatoriaus visą informaciją ir dokumentus, reikalingus įvertinti, ar vykdomi šio reglamento reikalavimai arba skatinti sklandų mokėjimo sistemų darbą sisteminiu lygmeniu. SSMS operatorius nedelsdamas pateikia atitinkamą konkrečią informaciją kompetentingai institucijai;
- b) reikalauti, kad SSMS operatorius paskirtų nepriklausomą ekspertą atlikti SSMS veikimo tyrimą ar nepriklausomą peržiūrą. Kompetentinga institucija gali nustatyti reikalavimus dėl to, kokio pobūdžio ekspertas turėtų būti paskirtas, koks turėtų būti jo ataskaitos turinys ir apimtis, kaip turėtų būti elgiamasi su ataskaita, įskaitant tam tikrų elementų atskleidimą ir paskelbimą, taip pat ataskaitos parengimo terminus. SSMS operatorius informuoja kompetentingą instituciją apie tai, kaip vykdomi nustatyti reikalavimai;
- c) atlikti patikrinimus vietoje arba deleguoti teisę atlikti patikrinimus vietoje. Kai to reikia tam, kad patikrinimas būtų atliktas tinkamai ir veiksmingai, kompetentinga institucija gali jį atlikti iš anksto nepranešusi.

2. ECB priima sprendimą dėl 1 dalyje nurodytų įgaliojimų įgyvendinimo procedūros ir sąlygų.“;

13) įterpiami šie 21a ir 21b straipsniai:

„21a straipsnis

Priežiūros veiklos organizavimas

Kompetentinga institucija gali vykdyti nuolatinę ir (arba) *ad hoc* priežiūros veiklą, siekdamą įvertinti, kaip SSMS operatorius vykdo 3–21 straipsniuose įtvirtintus reikalavimus, arba tam, kad mokėjimo sistemos veiktų sklandžiai sisteminiu lygmeniu.

21b straipsnis

Konfidencialumas

Informacija, kuria SSMS operatorius dalinasi su kompetentinga institucija konfidencialiai, gali būti dalinamasi Europos centrinių bankų sistemoje (ECBS). Tokią informaciją ECBS nariai laiko konfidencialia, vadovaudamiesi profesinės paslapties pareiga, įtvirtinta ECBS statuto 37 straipsnio 1 dalyje.“;

14) 22 straipsnis pakeičiamas taip:

„22 straipsnis

Koreguojamosios priemonės

1. Jei SSMS operatorius nevykdo šio reglamento arba jeigu yra protingas pagrindas įtarti, kad SSMS operatorius nevykdo šio reglamento, kompetentinga institucija:

- a) raštu praneša SSMS operatoriumi apie nevykdymo arba įtariamo nevykdymo pobūdį ir
- b) suteikia SSMS operatoriumi galimybę būti išklaustam ir pateikti paaiškinimus.

2. Remdamasi SSMS operatoriaus suteikta informacija, kompetentinga institucija gali SSMS operatoriumi taikyti konkrečias koreguojamąsias priemones, kad būtų ištaisyti neįvykdyti reikalavimai ir (arba) išvengta nevykdymo pasikartojimo.

3. Kompetentinga institucija gali nedelsdama taikyti koreguojamąsias priemones, jei nustato, kad nevykdymo atvejis yra pakankamai svarbus, kad reikėtų imtis skubių veiksmų. Ji nurodo savo sprendimo pagrindimą.

4. Kompetentinga institucija, išskyrus ECB, nedelsdama informuoja ECB apie savo ketinimą taikyti SSMS operatoriumi koreguojamąsias priemones.

5. Koreguojamosios priemonės gali būti taikomos savarankiškai arba kartu su sankcijomis, kurios taikomos pagal Tarybos reglamentą (EB) Nr. 2532/98 (*).

6. ECB priima sprendimą dėl procedūros, kurios turi būti laikomasi taikant koreguojamąsias priemones.

(*) 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 2532/98 dėl Europos Centrinio Banko teisių taikyti sankcijas (OL L 318, 1998 11 27, p. 4).“;

15) 23 straipsnis pakeičiamas taip:

„23 straipsnis

Sankcijos

Pažeidus šį reglamentą, ECB gali taikyti sankcijas. Sankcijos turi atitikti Reglamentą (EB) Nr. 2532/98 ir Europos Centrinio Banko reglamentą (EB) Nr. 2157/99 (ECB/1999/4) (*). ECB priima sprendimą dėl sankcijų dydžio apskaičiavimo metodikos.

(*) 1999 m. rugsėjo 23 d. Europos Centrinio Banko reglamentas (EB) Nr. 2157/99 dėl Europos Centrinio Banko teisių taikyti sankcijas (ECB/1999/4) (OL L 264, 1999 10 12, p. 21).“;

16) 24 straipsnis pakeičiamas taip:

„24 straipsnis

Peržiūra

Valdančioji taryba peržiūri šio reglamento bendrąjį taikymą ne vėliau kaip per dvejus metus nuo jo įsigaliojimo dienos, o po to – kas trejus metus, ir įvertina, ar reikia jį iš dalies pakeisti.“

2 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.
2. SSMS operatoriai, kuriems apie Valdančiosios tarybos sprendimą, priimtą pagal Reglamento (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) 1 straipsnio 2 dalį, buvo pranešta prieš įsigaliojant šiam reglamentui, privalo įvykdyti šiame reglamente nustatytus reikalavimus per vienus metus nuo įsigaliojimo dienos, išskyrus 1 straipsnio 5 ir 6 punktuose nustatytus reikalavimus, kuriuos jie turi įvykdyti per 18 mėnesių.
3. SSMS operatoriai, kuriems apie Valdančiosios tarybos sprendimą, priimtą pagal Reglamento (ES) Nr. 795/2014 (ECB/2014/28) 1 straipsnio 2 dalį, buvo pranešta po šio reglamento įsigaliojimo, privalo įvykdyti šiame reglamente nustatytus reikalavimus per vienerius metus nuo pranešimo dienos, išskyrus 1 straipsnio 5 ir 6 punktuose nustatytus reikalavimus, kuriuos jie turi įvykdyti per 18 mėnesių.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse pagal Sutartis.

Priimta Frankfurte prie Maino 2017 m. lapkričio 3 d.

ECB valdančiosios tarybos vardu

ECB Pirmininkas

Mario DRAGHI
